

“Πιλοτικό Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο: Η Ελληνική πρόταση για το Σχολείο του μέλλοντος”

(Συνέδριο Παιδιατρικής 05/05/04)

Δρ. Μαρία Τζάνη

Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης

Τομέας Επιστημών της Αγωγής

[Εργαστήριο «Βιοψυκικό Περιβάλλον: Νευροεπιστήμες και Μάθηση»](#)

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ναυαρίνου 13 Α – 106 80, Αθήνα

mtzani@cc.uoa.gr

Άξονες Εισήγησης

Το πιλοτικό [Ολοήμερο Σχολείο](#) αποτελεί ένα εκπαιδευτικό μοντέλο, με μίαν εντελώς διαφορετική αντίληψη για το σύνολο της μαθητείας και το ρόλο του σχολείου. Η φιλοσοφία του Ολοήμερου Σχολείου είναι να διαδραματίσει έναν βασικό παιδαγωγικό και κοινωνικό ρόλο στις κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις της χώρας, στο μέτρο που αυτή συνδράμει τη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών, την καταπολέμηση της ανεργίας, τη διαμόρφωση του Πολιτικού Ανθρώπου.

Σε ό,τι αφορά την **αναγκαιότητά** του το Ολοήμερο Σχολείο σχεδιάστηκε έτσι, ώστε να αντιμετωπίζει τις πολλαπλές εκπαιδευτικές και κοινωνικές συνθήκες, που δυσχεραίνουν την εκπαίδευση συγκεκριμένων κατηγοριών μαθητών και ταυτόχρονα να αντιμετωπίζει τα εγγενή προβλήματα της μαθησιακής διαδικασίας, που επιδρούν στην εκπαίδευση και την αγωγή όλων ανεξαιρέτως των κοινωνικών τάξεων και κατηγοριών.

Ως προς τη **Μεθοδολογία** του, το Ολοήμερο Σχολείο πραγματοποίησε μίαν τομή στην εκπαιδευτική πραγματικότητα, υποστηρίζοντας, κατά την πιλοτική του εφαρμογή, ένα [μοντέλο προωθημένης διαθεματικότητας](#). Διαχειρίζεται το χρόνο, που το παιδί βρίσκεται στο σχολείο, ως ενιαίο και δεν υπάρχουν, για το πιλοτικό μοντέλο, μαθήματα ακαδημαϊκά και κάποια άλλα προαιρετικά ή

δευτερευούσης σημασίας. Η ύπαρξη θεματικών ενοτήτων –και όχι κεφαλαίων- συνιστά ικανή και αναγκαία συνθήκη και, ως τέτοια, καλύπτει τη διδακτέα ύλη, σε όλο το εύρος της, με μια μέθοδο συνδυαστική και πλήρη. Καλλιεργεί στο παιδί τη δημιουργικότητα, γιατί το παιδί πρέπει να σκεφτεί, να διακρίνει, να κάνει το πλέγμα των νοητικών λειτουργιών που διαθέτει. ως ενδιάθετη δυνατότητα, του καλλιεργεί την κρίση, μαθαίνοντάς το να αποφαίνεται, να σχηματίζει σε πρόταση το προϊόν της σκέψης του, της κατανόησης που έχει. Ο δάσκαλος ως διευκολυντής, ως μύστης παρατηρεί, ενθαρρύνει, διευκολύνει τη δουλειά των παιδιών, έχει δικαίωμα να πει μία υπόθεση, αλλά κατανοεί το στόχο, που είναι τα παιδιά να ανακαλύψουν τη γνώση μόνα τους [ατομικά ή συνεργατικά] και να το κάνουν αυτό με τρόπο βιωματικό.

Στην πιλοτική εφαρμογή του Ολοήμερου Σχολείου εισήχθη για πρώτη φορά η Πληροφορική στην Α΄ βάρθμια Εκπαίδευση, με πολύ προσεκτικά βήματα, αλλά και εξαιρετικά αποτελέσματα.

Η **αξιολόγηση** - εσωτερική και εξωτερική - η οποία και πραγματοποιήθηκε κατά την πιλοτική εφαρμογή δικαίωσε τις προσδοκίες του εν λόγω μοντέλου. Σε ό,τι αφορά την εσωτερική αξιολόγηση, τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν ότι μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς αγκάλιασαν αυτό το νέο μοντέλο. Κατά την εξωτερική αξιολόγηση, στην οποία συμμετείχαν και καθηγητές από ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, τονίστηκε ιδιαίτερα η μεθοδολογική αξία του ελληνικού μοντέλου, εφ' όσον χαρακτηρίστηκε από την αρμόδια ευρωπαϊκή επιτροπή στο Salon de l'education [Γ' ΚΠΣ, Παρίσι, Νοέμβριος 2000] ως **best practice**. Εκεί, η καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. [Μ. Τζάνη](#) παρουσίασε τη δομή και το περιεχόμενο του ελληνικού μοντέλου του Ολοήμερου, έτσι όπως η ίδια το εμπνεύστηκε και το υλοποίησε.

Το Ολοήμερο σχολείο συνιστά μια βαθύτερη αναδιάρθρωση των προγραμμάτων, μια ουσιαστική και ριζική αλλαγή μεθόδων διδασκαλίας, σε συνδυασμό με την αλλαγή του παιδαγωγικού κλίματος και των επικοινωνιακών σχέσεων, της αισθητικής της σχολικής τάξης και του σχολείου συνολικά, που αναπτύσσονται μέσα στη σχολική

κοινότητα είναι δηλαδή ρηξικέλευθη πρόταση ανανέωσης και βελτίωσης του σχολικού θεσμού, με σαφή παιδαγωγικό προσανατολισμό και επικέντρωση στον κοινωνικοποιητικό και πολιτισμικό ρόλο του σχολείου. Αποτελεί πρόκληση και γι' αυτό η εφαρμογή του πρέπει να προχωρήσει απρόσκοπτα.

Η εισήγηση κλείνει με απαντήσεις σε 2 ερωτήματα:

- 1^ο Γιατί μαθαίνουν τα παιδιά στο Ολοήμερο;
- 2^ο Ο μύθος της κοπώσεως των μαθητών

με την βοήθεια των πορισμάτων των Νευροεπιστημών, της εισαγωγής των Νέων Τεχνολογιών στην ενιαία εννεάχρονη εκπαίδευση και στην Παιδαγωγική Ψυχολογία.